

De Salyut-7 met de daaraan gekoppelde Kosmos-1686 verbrandde op 7 febr. te 0347UTC grotendeels in de atmosfeer boven het Andesgebergte op de grens van Chili en Argentinië. ESOC, NASA, TsUF en een aantal andere tracking centra bleven de hele dag voorafgaand aan het vergaan van het complex doorgaan met rekenen en corrigeren. Enkele 'amateurs' deden hieraan driftig mee. Probleem was natuurlijk, dat 2-line en Kepler elementen eigenlijk al niet meer bruikbaar waren zodra ze in de programmering waren opgenomen. Het verval ging zo snel, de Mean Motion en Decay-rate (Drag), steeds groter werden. Met Keplers van 1 febr. 1991 kon er toch een ruwe schatting worden gemaakt. Hierdoor kon Wim Holwerda op de ochtend van 6 febr. 1991 te 062545UTC de Salyut met aanhang nog even door het zenith zien zwalken. Hiervan kon een nieuwe decayrate worden afgeleid waarmee de nog resterende tijd tot decay kon worden gewerkt. ESOC en collegae bepaalden mogelijke tijden van decay en met het laatste computermodel konden W. Holwerda en Chris v.d. Berg de bij die tijden behorende posities berekenen. Er werd door de 'officiële' stations enorm veel gecorrigeerd. Na een voorspelling: op 7 febr. te 0350UTC kwamen er nog een paar tijden. Het werd dus 0347UTC. De spannende tijd is nu voorbij. Het zou mogelijk zijn in dit verslag de geschiedenis van Salyut-7 te memoreren. Beter is het daarvoor de vele lectuur te raadplegen. Wel is een beschouwing over de oorzaken van het uit de hand lopen van de 'terugkeer' nuttig.

Dit, omdat door allerlei commentaren, vooral van sovjet zijde, een aantal onbekende feiten naar voren is gekomen. Sovjet ruimtevaart journalisten hebben scherpe kritiek gericht aan de verantwoordelijke deskundigen. Kritiek is zeer zeker op zijn plaats, maar het is niet juist om alleen degenen, die operationeel verantwoordelijk waren voor Sal-7 alle schuld te geven. Er zijn vanaf 1985 teveel dingen gebeurd, die tezamen deze onregelmatige terugkeer hebben ingeleid. Oorspronkelijk was men van plan de Sal-7 nog lange tijd te laten vliegen om er zo af en toe nog eens naar toe te gaan om de systemen op duurzaamheid te testen. Door de komst van MIR-1 in 1986 kwam de aandacht voor Sal-7 in het gedrang. Het sturen van een module of Progress om het station af en toe in een hogere baan te brengen werd te duur geacht. De voorlaatste bemanning (eind 1985) kon het programma aan boord Sal-7 niet afwerken door de vreemde ziekte van Vasyutin. Een deel van dit programma werd afgewerkt door de kosmonauten Kizim en Solovyov, die in 1986 nog even van MIR-1 naar Sal-7 pendelden. Toen MIR-1 eenmaal -in 1987- goed operationeel was, hoopte men de Sal-7 lang genoeg in een baan te kunnen houden om deze t.z.t. met een Buran terug te halen naar aarde. Door allerlei oorzaken kwam er vertraging in het Buran programma en ook twijfelde men aan de uitvoerbaarheid van zo'n terugkeer operatie. En toen kwam de Zon een spaak in het wiel steken. Grote zonne activiteit leidde tot een sneller verval van de baan van Sal-7. Verwiltbaar is, dat de sovjets dit niet hebben voorzien. Allerwege was een grote zonne activiteit voorspeld. Men maakte met maatregelen voor Sal-7 geen haast: de Telemetry werkte en het station lag stabiel in de baan. Maar het ging mis in aug. 1989. De TLM stopte lange tijd, om in nov. 1989 nog even terug te komen. Daarna was het te laat: het station maakte een tollende beweging, waardoor het aankoppelen van een correctie missie een 'mission impossible' was geworden. Voor een nadering van een Progress of Soyuz moet het station stabiel liggen. Bovendien wensten de sovjets er geen geld meer aan te besteden. (Eventuele schade op aarde zou misschien minder zijn dan het uitvoeren van correctie missies!).

Chris v.d. Berg, NL-9165/A-UK3202